Powszechny

dziennik praw państwa i rządu

dla

cesarstwa austryackiego.

Część XXV.

Wydana i rozesłana: dnia 26. Kwietnia 1852.

Allgemeines

Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kaiserthum Oesterreich.

XXV. Stück.

Ausgegeben und versendet am 26. April 1852.

Część XXV.

Wydana i rozesłana dnia 26. Kwietnia 1852.

91.

Rozporządzenie ministerstwa finansów z dnia 7. Kwietnia 1852,

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych spólnego związku celnego, z wyjątkiem królestwa Lombardzko-Weneckiego,

którem obwieszczone zostaje szema zupełnego garnituru wagi celnej.

Ponieważ powszechna taryfa celna austryacka z dnia 6. Listopada 1851, dla towarów, dla których ustanowy celne podług wagi są oznaczone, za mierzydło ocienia przyjęła cetnar cłowy o pięćdziesięciu kilogramach, i funt cłowy (½ kilograma czyli ½ funta metrycznego), uchwalono przeto zaopatrzyć temi wagami cłowemi urzędy celne wszystkich krajów koronnych, w których powszechna taryfa celna jest zaprowadzona, wszakże z wyjątkiem królestwa Lombardzko-Weneckiego, gdzie w używaniu stoi waga metryczna.

Dołączone tu szema wraz z opisem, podług którego sporządzone być winny wagi celne, w skutek uchwały, zapadiej w ministerstwie finansów, zgodnie z ministerstwami spraw wewnętrznych i handlu, obwieszcza się niniejszem z tym dodatkiem, iż przepis §fu 9. uwag wstępnych do powszechnej taryfy celnej, mocą którego dozwolonem zostało deklarować towary podług wagi wiedeńskiej, a względnie podług wagi metrycznej, i nadal jeszcze w całej swej mocy utrzymanym zostaje.

Baumgartner m. p.

XXV. Stück.

Ausgegehen und versendet am 26. April 1852.

91.

Verordnung des Finanzministeriums vom 7. April 1852,

giltig für alle Kronländer des gemeinschaftlichen Zollverbandes, mit Ausnahme des lombardisch-venetianischen Königreiches,

womit das Schema einer vollständigen Garnitur des Zollgewichtes bekannt gemacht wird.

Da durch den allgemeinen österreichischen Zolltarif vom 6. November 1851 als Masstab der Verzollung für jene Waaren, deren Zollsätze nach dem Gewichte bemessen sind, der Zollcentner, welcher fünfzig Kilogrammen gleich ist, und das Zollpfund (½ Kilogramme oder ½ metrisches Pfund) bestimmt worden ist, so wurde beschlossen, die Zollämter sämmtlicher Kronländer, in welchen der allgemeine Zolltarif Geltung hat, jedoch mit Ausnahme des lombardisch-venetianischen Königreiches, wo das metrische Gewicht in Anwendung steht, mit Zollgewichten zu versehen.

Das hier beigefügte Schema sammt Beschreibung, nach welchem, in Folge eines von dem Finanzministerium im Einvernehmen mit den Ministerien des Innern und des Handels gefassten Beschlusses, die Zollgewichte anzufertigen sind, wird mit dem Bemerken bekannt gemacht, dass die Bestimmung des §. 9 der Vorerinnerung zum allgemeinen Zolltarife hinsichtlich der Gestattung, die Waaren nach dem Wiener Gewichte und rücksichtlich nach dem metrischen Gewichte zu erklären, noch ferner aufrecht erhalten bleibt.

Baumgartner m. p.

SZEMA

zupełnego garnituru (składu) nowej wagi celnej austryackiej.

A. Ciężary, służące dla wag szalnych i zarazem dziesiętnych.

50	funt.	cłow.	na	szali	wagi	azalnej,	zamiast		fnntów	clowych	na	szali	wagi	dziesiętnej
20	97	7)	97		97	92	97	200	20	93	91	71	97	79
10	77	33	39	27	37	90	39	100	31	97	99	177	25	91
10	99	57	97	11	97		97	100	**	91	93	90	29	93
5	29	57	97	90	93	99	77	50	99	20	97	91	71	10
2	53	91	90	99	92	н	97	20	99	97	39	99	27	97
2	27)	27	97	93	33	55	97	20	21	,	99	95	71	10
1	n	97	۶.	55	D	93	97	10	99	25	77	22	99	31

B. Ciężary, służace dla wag szalnych, albo dla wag dziesiętnych.

a) Ciężary, służące li tylko dla wag sza	alnych b)	Cieżary, służ	żące 1	i tylko	dla wag	dziesielnych
5/10 funt. cłow.		_	funt.	cłow.		
2/10 27 27		2	27	37		
1/10 20 27		1	97	27		
1/10 " "		1	90	78		
5/100 n n		5/10	77	97		
2/100 n D		2/10		97		
1/100 = 37		/10	97	97		
1/100 77 77		1/10	92	97		
5/1000 7: 27		5/100	93	23		
2/1000 22 13	III	5/100	91	97		

Opisanie nowych ciężarów cłowych.

Nowe ciężary cłowe, co do głównego ich kształtu, podobne są do ściętej piramidy czworobocznej z podstawą w kantach zaokrągloną i cokolwiek tylko większą w porównaniu z równolegtą jej powierzchnią górną.

Ciężary pod A. wyszczególnione, są z żelaza lanego. Górna ich powierzchnia nkazuje dość głębokie w całej szerokości wcięcie, w które kółko wpadać ma, by z łatwością ustawić kilka ciężarków jeden na drugi. Pola, leżące po obn stronach wycięcia, służącego dla złożenia w niem kółka, nkaznją podwójne oznaczenie ilości ciężarowej. Na jednem z nich widać, ile ciężar waży na szali wagi szalnej, na drugiem zaś ile tenże sam waży na szali wagi dziesiętnej.

Ciężary pod B. wyszczególnione, są z mosiądzu. Te nie mają wyż wspomnionego wycięcia, ponieważ z jednej strony nie ukazuje się być potrzebnem u nich przełożenie kółka w wklęsłość, z drugiej zaś strony dla maleńkości ich, podwójne oznaczenie, nie wydawałoby się dość wyraźnem. Ciężary z mosiądzu składają się przeto z dwóch, od siebie dość odróżnionych, garniturów, z których jeden a) przeznaczony dla wag szalnych, a drugi b) dla wag dziesiętnych. Ciężary pierwszego rodzaju, są opatrzone kółkami, wyjąwszy pięć sztuk mniejszych, gdyż przeciwnie ciężary garnituru b), wszystkie bez wyjątku są z główkami.

Sygnatury tak na ciężarach żelażnych jak mosiężnych, są do odczytania wydrążone.

Schema

einer vollständigen Garnitur des neuen österreichischen Zollgewichtes.

A. Gewichte, welche für die Schalenwagen und Decimalwagen zugleich dienen.

50 Zollpfund auf der Schale einer Schalenwage, für 500 Zollpfund auf der Schale einer Decimalwage.

20	51	- 99	95	90	30	70	77	200	95	99	90	31	90	71
10	**	**	20	90	n	91	17	100	91	21	m	to	97	-
10	71	97	70	91	n	90	77	100	20	31	50	11	*	T
5	91	71	-31	90	- 10		79	50	10	77	7:	91	T	20
2	71	77	77	**	50	n	20	20	71	- 11	27	99	10	70
2	97	91	99	10	77	77	10	20	95	99	20	91	50	77
1	99	91	91	99	95	10	- 5	10	90	73	99	91	77	*

B. Gewichte, welche nur für die Schalenwagen, oder nur für die Decimalwagen bestimmt sind.

a) Gewichte, welche für die Schalenwagen allein gehören b) Gewichte, welche für die Decimalwagen allein gehören

/10	Loupfuna,	9	Zollpf
2/10	57	2	
1/10	97	1	25
1/10	99	1	27
5/100	91	5,10	20
2/100	77	4/10	90
1/100	97	3/50	
1/100	57	1/10	+
/1000	77	100	71
/1000	2)	7100	

Beschreibung der neuen Zollgewichte.

Die neuen Zollgewichte gleichen in ihrer Hauptform einer vierseitigen abgestutzten Pyramide, mit, an ihren Ecken abgerundeter, und im Vergleiche zu der, mit ihr parallelen Fläche, nur um ein geringes grösserer Grundfläche.

Die unter Aaufgeführten Stücke sind aus, in Kasteln gegossenem Eisen. Bei ihnen ist die obere Fläche ihrer ganzen Breite nach durch einen hinlänglich tiefen Ausschnitt unterbrochen, damit der Ring derselben ein Stellen von mehreren Gewichten auf einander ohne Anstand zulasse. Die über diesen Ausschnitt, in welchem der umgelegte Ring seinen Platz findet, hervorragenden zwei Backen sind für die doppelte Bezeichnung der Schwere des Gewichtes bestimmt. Der eine Backen gibt nämlich an, wie gross das Gewicht auf der Schale einer Schalenwage ist, während der andere anzeigt, für wie viel dasselbe auf der Schale einer Decimalwage zu gelten habe.

Die unter B aufgezählten Gewichte sind von Messing. Bei ihnen ist der oben erwähnte Ausschnitt nicht angebracht, da bei denselben einerseits ein Umlegen des Ringes in eine Vertiefung nicht nöthig erscheint, und anderseits bei denselben auch wegen ihrer Kleinheit eine doppelte Bezeichnung nicht deutlich genug ausnehmbar seyn würde. Die Gewichte aus Messing bestehen daher aus zwei von einander hinlänglich unterschiedenen Garnituren, deren eine a) für die Schalenwagen und die andere b) für die Deeimalwagen bestimmt ist. Die Gewichte der ersteren sind, mit Ausnahme der fünf kleineren Stücke, mit Ringen versehen, während bei den Gewichten der Garnitur b) durchaus Knöpfe angebracht wurden.

Die Signaturen sind an den eisernen und messingenen Gewichten vertieft zu lesen.

Rozrządzenie ministerstwa finansów z dnia 10. Kwietnia 1852,

mające moc we wszystkich krajach koronnych, w których obowiązuje ustawa o należytościach z dnia 9. Lutego 1850;

względem zastosowania poz. taryf. 32-67 tejże ustawy, tudzież względem oznaczenia wartości przedmiotów lennych dla wymierzenia należytości bezpośrednich.

Wedle ustawy o należytościach z d. 9. Lutego 1850, trzeba, co się tycze wymiaru należytości opłaconemi być mających, odróżnić stosunek prawny między zwierzchniczym właścicielem lenna a właścicielem użytków lenna, od stosunku prawnego tychże osób do ich następców prawnych i ich osób trzecich. Pod patentami czyli zapisami lennemi pozycyi taryfowej 32-67 tejże ustawy rozumieć należy tylko dokumenta prawne dotyczące jedynie aktów, na mocy których stosunek lenna jest uzasadniony. Patenta lenne, dotyczące aktu odnowienia lennictwa, nie zmieniające stosunku prawnego między zwierzchniczym lenności właścicielem a właścicielem użytkującym, ani też nie zawierające potwierdzenia odebrania danin czyli prestacyj lennych, należą wedle §. 4. B ustawy o należytościach nie do poz. taryf. 32-67 a względnie 43-47, lecz do poz. taryf. 11-101 II, a oraz o ile wystawione są od osób, od należytości wolnych, podpadają takowe rozporządzeniu §. 20, wyż rzeczonej ustawy.

Interesa prawne między żyjącemi, na mocy których nastąpić ma przeniesienie własności lenna zwierzchniczej albo własności użytkującej od dotychczasowego posiadacza na osobę trzecią, jakoto: kupno, zamiana, darowizna i t. d. uważane być winny podług postanowich o należytościach na przeniesienia majątkowe w ogólności wydanych, albowiem ustawa o należytościach nie robi żadnego wyjątku dla lenna, a okoliczność ta, że z powodu takich przeniesień majątkowych, opłacone być winny jeszcze inne, atoliż na odrębnym tytule prawnym węzła lenniczego zasadzające się należytości, także stanowić nie może wyjątku od powszechnych postanowień ustawy rzeczonej.

Toż samo uważać należy wedle § fu 57. ustawy i w tych przypadkach, w których zwierzchnicza własność, lenna lub własność użytkująca na podstawie przeniesienia majątku z powodu śmierci przechodzi na spadkobierców ostatniego posiadacza lub prawych następców jego.

Przy oznaczeniu wartości czy to głównej własności lenna, czy własności użytkującej dla wymierzenia bezpośrednich należytości, służyć ma za prawidło §. 56. ustawy o należytościach. Przepis § fu tego, nie stoi w drodze uwzględnieniu ani prawnej własności przedmiotu, przedstawiającego się jako własność niezupełna, ani ciężarów, na węzle lennym polegających. Z tegoż to powodu, dozwolonem zostaje przy zastosowaniu § fu 50 ustawy o należytościach, zamiast stokrotnej kwoty należytości zwyczajnej w podatkach gruntowych lub czynszowych, przyjmować tylko 80-krotną kwotę onychże za podstawę do wymierzenia należytości od użytkującej własności lenna, przyczem pozostająca 20-krotna kwota podatków rzeczonych, na własności użytkującej ciążących, stanowić będzie wartość głównej własności lenna.

Erlass des Finanzministeriums vom 10. April 1852,

wirksam für alle Kronländer, in welchen das Gebührengesetz vom 9 Februar 1850 in Wirksamkeit steht, über die Anwendung der Tarifpost 67 dieses Gesetzes und die Werthsbestimmung von Lehen-Objecten zur Bemessung der unmittelbaren Gebühren.

Nach dem Gebührengesetze vom 9. Februar 1850 muss in Absicht auf das Ausmass der zu entrichtenden Gebühren das Rechtsverhältniss zwischen dem Lehen-Ober- und Lehennutz-Eigenthümer und das Rechtsverhältniss dieser Personen zu ihren Rechtsnachfolgern und dritten Personen unterschieden werden. Unter Lehenbriefen der Tarifpost 67 dieses Gesetzes sind nur Rechts-Urkunden über jene Acte zu verstehen, durch welche das Lehenverhältniss begründet wird. Lehenbriefe über den Act der Belehnungs-Erneuerung fallen, wenn sie keine Aenderung des zwischen dem Besitzer des Lehen-Ober-Eigenthumes und dem Besitzer des Lehennutz - Eigenthumes bestehenden Rechtsverhältnisses, noch eine Empfangs-Bestätigung über die Lehenreichnisse in sich schliessen, in Gemässheit des §.4, B, des Gebührengesetzes nicht unter die Tarifpost 67 und rücksichtlich 47 a), sondern unter die Tarifpost 101 II und zugleich, soweit sie vongebührenfreien Personen ausgestellt werden, unter die Anordnung des §. 20 dieses Gesetzes.

Rechtsgeschäfte unter Lebenden, wodurch ein schon bestehendes Lehen-Ober-Eigenthum oder Lehennutz-Eigenthum von dem Besitzer desselben an eine dritte Person übertragen wird, als: Verkauf, Tausch, Schenkung u. s. w., sind nach den, für diese Vermögens-Uebertragungen im Allgemeinen erlassenen Gebührenbestimmungen zu behandeln, weil das Gebührengesetz für Lehen keine Ausnahme enthält und der Umstand, dass aus Anlass solcher Vermögens-Uebertragungen noch andere, jedoch auf dem besonderen Rechtstitel des Lehenlandes beruhende Gebühren zu entrichten sind, eine Ausnahme von den allgemeinen Bestimmungen des gedachten Gesetzes nicht begründen kann.

Dasselbe gilt zufolge S. 57 des Gesetzes in jenen Fällen, in welchen das Lehen-Überoder Lehennutz-Eigenthum im Grunde einer Vermögens-Uebertragung von Todeswegen an
die Erben des letzten Besitzers oder dessen Rechtsnachfolger übergeht.

Bei der Werthsbestimmung des Lehen-Ober- oder des Lehennutz-Eigenthumes zur Bemessung der unmittelbaren Gebühren hat der S. 56 des Gebührengesetzes zur Richtschnur zu dienen. Die Anordnung dieses Paragraphes steht nicht im Wege, die rechtliche Eigenschaft des Gegenstandes, nach welcher sich derselbe als unvollständiges Eigenthum darstellt, und die durch das Lehenband begründeten Lasten, ohne welche die Sache rechtlich nicht benützt werden kann, zu berücksichtigen. Aus diesem Grunde wird bei Anwendung des S. 50 des Gebührengesetzes gestattet, statt des hundertfachen Betrages der ordentlichen Gebühr an Grund- und Hauszinssteuern nur den achtzigfachen Betrag derselben als Grundlage für die Bemessung der Gebühren vom Lehennutz-Eigenthume und den verbleibenden zwanzigfachen Betrag dieser auf dem Nutz-Eigenthume haftenden Steuern als den Werth des Lehen-Ober-Eigenthumes anzunehnen.

93.

Rozrządzenie ministerstwa finansów z dnia 14. Kwietnia 1852, względem zaprowadzenia na pawrót przepisów o kontrolowaniu baweżny w królestwie Lombardzko-Weneckiem.

Ponieważ z końcem Czerwca 1852 r. zniesiony być ma kordon wojskowy, zaprowadzony w królestwie Lombardzko-Weneckiem dla wzmocnienia straży granicznej na punktach, na przemytnictwo najbardziej wystawionych, uchwalono więc, zniesioną w roku 1848 w królestwie Lombardzko-Weneckiem a odtąd już niezaprowadzoną kontrolę towarów bawełnianych, z dniem 1. Lipca 1852 na nowo wprowadzić w temże królestwie, dla ochrony tak przemysłu krajowego jak dochodów skarbowych celnych w tej samej objętości i mocy, w której takowa utrzymaną została w krajach koronnych niemieckich i sławiańskich z ulżeniami, dozwolonemi w obwieszczonych rozrządzeniach ministerstwa finansów z dnia 9. Maja 1848. i z dnia 1. Października 1848, tudzież w dekrecie z dnia 9. Sierpnia 1849, wydanym do władz krajowych finansowych.

Baumgartner m. p.

94.

Rozrządzenie ministerstw spraw wewnętrznych i finansów z dnia 15. Kwietnia 1852,

wraz z objaśnieniem rozporządzenia z d. 1. Października 1850 (N. 376. dz. pr. p.)

we względzie prowizorycznej organizacyi administracyi publicznej lekarskiej.

Dla uchylenia zachodzących wątpliwości co do uważania lekarzy cywilnych i wojskowych, będących dawniej w służbie rządowej, i zamianowanych lekarzami powiatowemi, a nie należących do dawniejszej administracyi politycznej, w których więc rozporządzenie ministeryalne z dnia 13. Grudnia 1849 r. Nr. 47. dz. pr. p. o postępowaniu z dawniejszemi politycznemi urzędnikami konceptowemi, zastosowanem być nie może; podane zostają do powszechnej wiadomości w porozumieniu z ministerstwem flnansów, następujące postanowienia objaśniające:

- 1. Wszyscy lekarze wojskowi i cywilni, zostający w służbie rządowej publicznej, nieobjęci normą o postawieniu w stan rozporządzalności z dnia 13. Grudnia 1849 r., otrzymają, jeżeli zostaną ustanowionymi jako lekarze powiatowi, 400 złt. r. rocznej płacy.
- 2. Jeżeli przeniesieni zostaną w stan spoczynku, otrzymają pensyę w miarę czasu służby, policzyć sią mogącego według istniejących przepisów, stosownie do płacy, którą pobierali jako lekarze powiatowi.
- 3. Przeciwnie zaś §. 23 rozporządzenia z dnia 1. Października 1850. nie może być rozumiany w ten sposób, iż lekarze rzeczonej kategoryi mogą przenieść na nową posadę swoję płacę wyższą, jeżeli dawniej pobierali takową.

Bach m. p. Baumgartner m. p.

Erlass des Finanzministeriums vom 14. April 1852,

wegen Wiedereinführung der Baumwoll-Control-Vorschriften im lombardischvenetianischen Königreiche.

Da der, zur Verstärkung der Gränzbewachung in den, vom Schleichhandel ammeisten bedrohten Gegenden des lombardisch-venetianischen Königreiches errichtete Militär-Cordon mit Ende Juni 1852 zurückgezogen werden soll, so wurde beschlossen, die Baumwollwaaren-Controle, welche im Jahre 1848 im lombardisch-venetianischen Königreiche aufgehoben worden und seither nicht in Anwendung gekommen ist, mit dem 1. Juli 1852 in dem genannten Königreiche zum Schutze der inländischen Industrie und des Zollgefälles in demselben Umfange wieder in Wirksamkeit treten zu lassen, in welchem dieselbe nach den, mit den kundgemachten Finanzministerial-Erlässen vom 9. Mai 1848, Z. 716-F.M., und vom 1. October 1848, Z. 4536-F.M., dann mit dem, an die Finanz-Landesbehörden erflossenen Decrete vom 9. August 1849, Z. 39.902-2056, zugestandenen Erleichterungen in den deutschen und slavischen Kronländern aufrecht erhalten worden ist.

Baumgartner m. p.

94.

Erlass des Ministers des Innern und der Finanzen vom 15. April 1852,

mit einer Erläuterung der Verordnung vom 1. October 1850, Nr. 376 des Reichs-Gesetzblattes, in Betreff der provisorischen Organisation der öffentlichen Medicinal-Verwaltung.

Zur Beseitigung vorkommender Zweifel über die Behandlung jener zu Bezirksärzten ernannten, früher in Staatsdiensten gestandenen Civil- und Militärärzte, welche zur früheren politischen Administration nicht gehörten, auf welche daher die Ministerial-Verordnung vom 13. December 1849, Nr. 47 des Reichs-Gesetzblattes, über die Behandlung der früheren politischen Concepts-Beamten keine Amvendung findet, werden im Einvernehmen mit dem Finanzministerium folgende erläuternde Bestimmungen zur allgemeinen Kenntniss gebracht:

- 1. Alle im öffentlichen Staatsdienste stehenden Civil- und Militärärzte, in soferne sie in der Disponibilitäts-Norm vom 13. December 1849 nicht begriffen sind, erhalten bei ihrer Anstellung als Bezirksärzte den Jahresbetrag von 400 fl. als Gehalt.
- 2. Im Falle ihrer Versetzung in den Ruhestand erhalten sie den Ruhegehalt nach Massgabe ihrer normalmässig anrechenbaren Dienstzeit von dem als Bezirksurzt bezogenen Gehalte.
- 3. Dagegen kann der S. 23 der Verordnung vom 1. October 1850 nicht dahin die Auslegung erhalten, als ob Aerzte der bezeichneten Kategorie, wenn sie früher einen höheren Gehalt bezogen, diesen in ihre neue Anstellung übertragen könnten.

Bach m. p. Baumgartner m. p.

Rozporządzenie ministerstwa kultury krajowej i górnictwa z dnia 15. Kwietnia 1852,

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem królestwa Lombardzko-Weneckiego, mocą którego nakazuje się ścisłe dozorowanie nad prowadzeniem górnictwa według przepisów górniczych.

Ustawy górnicze, obowiązujące dotąd jeszcze, a mianowicie ustawa cesarza Ferdynanda I. z dnia 1. Maja 1553, cesarza Maksymiliana zr. 1565, tudzież ustawa górnicza dla Joachimsthal z r. 1518, z następnemi reformacyami i ułaskawieniami, wkładają obowiązek na każdego przedsiębiorcę górnictwa, prowadzić je w sposób taki, ażeby regularny tok onegoż nie doznawał przeszkody, ażeby życie i zdrowie górników, równie jak własność cudza, nie były wystawione na niebezpieczeństwo, nad czem nieprzerwanie czuwać, zobowiązane zostają urzędy górnicze cesarskie.

Zaniedbywanie rzeczonych przepisów, pociągało często za sobą wielką bardzo nieregularność w prowadzeniu górnictwa, zkąd skargi na takowe, i powtórne nieszczęścia.

C. k. ministerstwo kultury krajowej i górnictwa, widzi się zatem spowodowanem rozporządzić w porozumieniu z c. k. ministerstwem spraw wewnętrznych, co następuje:

§. 1.

Wkłada się obowiązek na władze górnicze, którym jest polecone udzielanie kopalni, i które czuwać mają nad górnictwem, użyć wszelkiej sposobności, wydarzającej się w służbie, celem nabycia pewnych doświadczeń w technicznym zawodzie górnictwa powiatu swego.

Jeżeli zaś dojdą ich doniesienia o zaniedbanem lub niebezpiecznem prowadzeniu górnictwa, urząd przez delegowanego swego nakaże zwiedzić urzędownie taką kopalnię.

§. 2.

Jeżeli przy dochodzeniu okaże się, iż należyte prowadzenie kopalni tak dalece jest zaniedbanem, że grozi oczywistem i bliskiem niebezpieczeństwem zdrowiu lubżyciu robotników, albo obcej własności, władza górnicza może zmusić przedsiębiorcę kopalni do bezzwłocznego uchylenia wad, albo sama zarządzić takowe kosztem niedbałego przedsiębiorcy.

S. 3.

Jeżeli zaniedbanie wprawdzie jest udowodnionem, lecz niebezpieczeństwo grożące nie jest jeszcze tak bliskie, władza górnicza wyznaczy przedsiębiorcy kopalni, stosowny termin do u chylenia wad po upływie którego winien będzie wykazać się, iż uczynił zadosyć nakazowi temu pod karą 10—20 złt. r.

Verordnung des Ministeriums für Landescultur und Bergwesen vom 15. April 1852,

giltig für alle Kronländer, mit Ausnahme des lombardisch-venetianischen Königreiches, womit die bergordnungsmässige, strenge Veberwachung des Bergbaubetriebes ungeordnet wird.

Die bis nun noch in Rechtskraft stehenden Bergordnungen, insbesondere jene Kaiser Ferdinands I. vom 1. Mai 1553, Kaiser Maximilians vom Jahre 1565, dann die Joachimsthaler Bergordnung von 1518 mit den nachfolgenden Reformationen und Begnadigungen, machen es jedem Bergbau-Unternehmer zur Pflicht, den Bergbau so zu betreiben, damit derselbe an seiner geregelten Fortsetzung nicht gehindert, das Leben und die Gesundheit der Bergurbeiter, sowie die Sicherheit des fremden Eigenthumes nicht gefährdet werde, worüber den landesfürstlichen Bergbehörden die unausgesetzte Aufsicht zu führen, aufgetragen wird.

Die Ausserachtlassung dieser Vorschriften hatte vielfach einen sehr ungeregelten Bergbaubetrieb, und laute Klagen über denselben, sowie wiederholte Unglücksfälle zur Folge:

Das Ministerium für Landescultur und Bergwesen findet sich daher veranlasst, im Einverständnisse mit dem Ministerium des Innern, Folgendes zu verordnen:

\$. 1.

Den Bergbehörden, welchen die Bergwerksverleihung und Oberaufsicht über alle Bergbaue obliegt, wird zur Pflicht gemacht, jede im Dienste sich darbietende Gelegenheit zu benützen, um über den technischen Bergbaubetrieb ihres Bezirkes verlüssliche Erführungen zu sammeln.

Kommen aber begründete Anzeigen eines vernachlässigten oder gefährlichen Bergbaubetriebes zu ihrer Kenntniss, so ist unverzüglich die ämtliche Befahrung eines solchen Bergbaues durch einen Abgeordneten der Bergbehörde zu verfügen.

S. 2.

Zeigt sich bei den gepflogenen Erhebungen ein so hoher Grad der Vernachlässigung des geregelten Bergbaubetriebes, dass durch dessen weitere Fortsetzung das Leben oder die Gesundheit der Arbeiter, oder anderes fremdes Eigenthum offenbar und nahe gefährdet erscheint, so ist der Bergbau-Unternehmer zur sogleichen Abstellung der Gebrechen durch die Bergbehörde zu verhalten, oder von dieser hiezu die nöthige Einleitung auf Kosten des saumseligen Bergbau-Unternehmers zu treffen.

S. 3.

Ist die Vernachlässigung zwar nachgewiesen, die hieraus zu besorgende Gefahr aber entfernter, so hat die Bergbehörde den Bergbau-Unternehmer eine angemessene Frist zur Abhilfe des Gebrechens anzuberaumen, nach deren Ablauf er sich bei Vermeidung einer Strafe von 10 bis 20 Gulden, über den Vollzug dieses Auftrages ausweisen muss.

Władza górnicza ma sobie tedy do woli, po starannem rozważeniu zachodzących okoliczności, albo nalegać, ażeby przedsiębiorca natychmiast uskutecznił nakazane środki bezpieczeństwa, albo wyznaczyć do tego termin powtórny.

Jeżeli nie usłucha i tego rozkazu, władza górnicza sama zarządzi potrzebne czynności do zaprowadzenia bezpieczeństwa kosztem nieposłusznego przedsiębiorcy kopalni, który nadto jeszcze ponosić będzie koszta, sprowadzone przez dochodzenie urzędowe.

S. 4.

O wszelkich zaszłościach, które przy wyżej wspomnionem dochodzeniu uznano za niebezpieczne dla życia lub zdrowia, doniesie w każdym poszczególnym razie władza górnicza razem z środkami do ich uchylenia zarządzonemi, urzędowi politycznemu, w którego powiecie leży kopalnia dotycząca.

S. 5.

Jeżeli przez zaniedbane prowadzenie kopalni, powstaje niebezpieczeństwo dla innych względów publicznych lub dla rzeczy, zostających pod opieką innej władzy administracyjnej publicznej, wtedy władza polityczna lub inna władza administracyjna przy tem interesowana, wezwaną będzie do pierwszego oglądnienia, z którą w porozumieniu dalsze kroki władza górnictwa zaprowadzić ma.

S. 6.

Przeciw rozporządzeniom władz górniczych, założony być może wprawdzie rekurs do ministerstwa górnictwa w przeciągu czterech tygodni licząc od wręczenia rozporządzenia, bez dozwolenia dalszego terminu; jednakże jeżeli zwłoka grozi niebezpieczeństwem, wówczas rekurs nie ma skutku wstrzymującego, i nakazy władzy gminnej natychmiast wykonane będą.

S. 7.

Władze polityczne obowiązane są dodawać władzom górniczym w wykonaniu powyższych przepisów wszelkiej pomocy, a w razie potrzeby, nawet i pomocy żandarmeryi.

§. 8.

Koszta dochodzenia i kary pieniężne, ściągane będą w ten sam sposob, jak należytości lub kary przy postępowaniu w drodze politycznej urosłe, w którym to celu czynić winny władze górnicze stosowne wezwania do władz politycznych.

Thinnfeld m. p.

Der Bergbehörde bleibt es überlassen, hiernach über sorgfältige Erwägung der obwaltenden Umstände auf die sogleiche Herstellung der angeordneten Sicherheitsvorrichtungen zu dringen, oder eine zweite Frist hiezu einzuräumen.

Wird auch dieser Anordnung nicht Folge geleistet, so sind die nöthigen Einleitungen zur Ausführung derselben auf Kosten des ungehorsamen Bergbau-Unternehmers von Seite der Bergbehörde zu treffen, von dem ersteren aber überdiess die, durch die ämtliche Untersuchung veranlassten Kosten zu tragen.

S. 4.

Die bei vorerwähnter Untersuchung erhobenen lebens- oder gesundheitsgefährlichen Vorkommnisse, und die wegen deren Abstellung getroffenen Verfügungen, hat die Bergbehörde von Fall zu Fall auch der politischen Behörde de≅ Bezirkes, in welchem die beanständete Bergbau-Unternehmung gelegen ist, zur Kenntniss zu bringen.

S. 5.

Sind durch den vernachlässigten Bergbaubetrieb andere öffentliche Rücksichten, oder die Interessen einer anderen öffentlichen Verwaltungsbehörde gefährdet, so ist die politische, oder die hiebei betheiligte Verwaltungsbehörde zu der ersten Untersuchung einzuladen, und im Einverständnisse mit derselben von der Bergbehörde weiter vorzugehen.

S. 6.

Gegen die Verfügungen der Bergbehörden steht zwar der Recurs an das Ministerium des Bergwesens binnen vier Wochen von der Zustellung der Verordnung ohne Gestattung einer weiteren Frist offen, wenn jedoch Gefahr am Verzuge obwaltet, so hat derselbe keine aufschiebende Wirkung, und es muss den Anordnungen der Bergbehörde sogleich Folge geleistet werden.

S. 7.

Die politischen Behörden werden angewiesen, die Bergbehörden bei der Handhabung dieser Vorschriften auf jede Weise und nöthigen Falles mit Hilfe der Gensd'armerie zu unterstützen.

.R. 8.

Die Untersuchungskosten und Strafen sind auf demselben Wege, wie die im politischen Verfahren anerlaufenen Gebühren oder Strafen einzubringen und zu diesem Ende von der Bergbehörde die erforderlichen Ersuchschreiben an die zuständige politische Behörde zu richten.

Thinnfeld m. p.

Rozporządzenie ministerstwa wojny z dnia 19. Kwietnia 1852,

przepisujące, na mocy Najwyższego postanowienia, jakiemi alegatami opatrzone być muszą na przyszłość prożby o przyjęcie na fundacyć lnb na miejsce platne w c. k. zakładzie edukacyjnym wojskowym.

W dodatku do Najwyższego rozrządzenia z d. 14. Lutego 1852, raczył Najjaśniejszy Pan, Jego C. K. Apostolska Mość, rozporządzić, iż na przyszłość każda proźba o przyjęcie do c. k. zakładu wojskowego edukacyjnego, czy to na fundacyę stanową, rządową (wojskowo-eraryalną), prywatną, czy na miejsce płatne, zaalegowana być ma, nietylko dokumentami przepisanemi, lecz nadto jeszcze i rewersem stęplowanym, treści następującej:

"Obowiązuję się niniejszem, poświęcić mego syna (pupila, wychowańca) N., c. k. służbie wojskowej, w razie że takowy przyjętym zostanie do c. k. zakładu wojskowego edukacyjnego, oświadczając oraz, że go z tegoż zakładu pod żadnym pretekstem nazad żądać nie będę."

Jeżeli już zostały podane proźby, nieopatrzone rewersem, mającym być w myśli tej wystawionym, musi rewers dodatkowo a to bez zwłoki być wniesiony, albowiem w przeciwnym razie, proźby takowe zostałyby nieuwzględnione.

Proźby zresztą o nadanie miejsca całkiem lub półwolnego (eraryalnego), ma sobie władza polecone, której kompetent bezpośrednio jest podporządkowany, zaopatrzyć takowe podaniem kwalifikacyjnem, podług następnego formularza sporządzonem, z którem dopiero przesłane być winny albo do nadkomendy wojskowej, albo do dotyczącej komendy krajowej, a to wedle tego, czy idzie o przyjęcie do instytutu kadetów lub do akademii, czy też do domu edukacyjnego wojskowego.

A ponieważ wedle nowego systemu, wstęp do akademij dzieje się z reguły z instytutów kadetów, należy przeto w każdej proźbie o przyjęcie do tychże, namienić także i to, do którego z akademij wojskowych aspirant przejść sobie życzy po odbytych studyach swych przygotowawczych, by o ile możności wziąć na uwagę także i to życzenie jego.

Csorich m. p.

Verordnung des Kriegsministeriums vom 19. April 1852,

wodurch in Folge Allerhöchster Entschliessung bestimmt wird, mit welchen Belegen kümftighin die Gesuche um die Aufnahme als Stiftling oder zahlender Zögling in eine k. k. Militär-Bildungs-Anstalt instruirt werden müssen.

In Verfolg des Allerhöchsten Erlasses vom 14. Februar 1852 haben Seine k. k. Apostolische Majestät anzuordnen geruht, dass künftig jedes Gesuch um die Aufnahme in eine k. k.Militär-Bildungs-Anstalt, sei es als stänaischer, Staats- (Militär-Aerarial-), Privat-Stiftling, oder als zahlender Zögling, ausser den vorgeschriebenen Documenten, noch mit einem gestämpelten Reverse folgenden Inhaltes zu belegen sei:

"Ich verpflichte mich hiemit, meinen Sohn (Mündel) N. dem k. k. Militär zu widmen, falls er in eine k. k. Militär-Bildungs-Anstattaufgenommen wird, so wie auch denselben unter keinem Vorwande aus der Anstalt zurück zu verlangen."

Bei bereits vorgelegten Gesuchen, welche mit dem in diesem Sinne ausgefertigten Reverse nicht versehen sind, müssen letztere unverzüglich nachgetragen werden, widrigenfalls sie unberücksichtiget bleiben.

Ferners sind die Gesuche um Verleihung eines ganzen oder halben Frei- (Aerarial-) Platzes von der Stelle, welcher der Bittsteller unmittelbar untergeordnet ist, mit der nach dem beifolgenden Formulare verfassten Qualifications-Eingabe zu versehen, und dann erst entweder an das Armee-Ober-Commando, oder an das betreffende Landes-Militär-Commando zu teiten, je nachdem es sich um die Aufnahme in ein Cadeten-Institut oder in eine Akademie, oder aber in ein Militär-Erziehungshaus handelt.

Da endlich nach dem neuen Systeme der Eintritt in die Akademien in der Regel aus den Cadeten-Instituten erfolgt, so kommt in jedem Gesuche um die Aufnahme in letztere auch anzugeben, in welche der Militär-Akademien der Aspirant nach absolvirten Vorbereitungs-Studien überzutreten wünsche, um darnach nach Thunlichkeit Rücksicht nehmen zu können.

Csorich m. p.

instytutu

	o niż	
	o niż wymienionym aspirancie w celu p	
	aspirancie	
	H	
	celu	
Kadetów	i przyjęcia go do domu edukac	PODANIE
in in	139	KV
ob	ob	VAL
akad	nmop	KWALIFIKACY
emii).	edukacyjnego	YJNE
	wojskowego,	
,	(do i	

	Pułk lub korpus, w którym służy		
	Szarża	973	
	Nazwisko		
	Opisanie słuźby	0 1 0 2	
	Zasługi — czy położy takowe przeciw nie- przyjacielowi — jak zreszta służbę pełnik		
	Czy pełni jeszcze służ bę, czy już spensyono wany, czy zmarł		
	Zyje lub umarła Pobiera pensyę dla siebie i każdego dziec ka swego	ಶಾ	
	Kwota złożonej kaucy małżeńskiej, i czy ro- dzice posiadają zresz tą majątek jaki	860	
	Nazwisko		Stosunki
	Czy rodzice jego maj sposobność wychowa nia swych dzieci lub nie	-	ki
	Rok, miesiąc.	piran	
	Religia	= = = = = = = = = = = = = = = = = = = =	
	Jakie posiada języki	ŧ	
4 1-231-6-2	W czem odebrał naul	ci	
	Zdolność cielesna		
	Liczba i płeć tychże		
	umieszczeni w za- da kładach edukacyj- de kładach wojskowych - al- bo na miejscu cał- bo nem, albo na miej- scu płatnem	innych z ro	
	w Hernalzie w stanie maczej	dzeństw	
	już zapewnionym w stanie niezape- wnionym	20	

über nachbenannten zur Aufnahme in fein	
n (ein Militär-Errichungshaus, Cadeten-Institut, oder eine Aka	Qualifications-Eingabe
ademie) Aspirirenden.	

	Regiment oder Cor bei welchem er die	os,		
	Charge			
	Nams		des	
deliania prim	Dienst- beschreibung		des Vaters	
	Verdienste — ob v dem Feinde — w wie gedient			
	Ist noch in der Dien leistung, pensionir oder gestorben	st-		
	Lebt oder ist gestort	en		
	Bezieht eine Pensie für sich oder jede ihrer Kinder	on s	de Musses	
	Betrag der eingeleg Heirats-Caution, un ob die Eltern sons ein Vermögen besitz	ıd st	tter	Verh
	Name			Ve hältnisse
tetelis-finants- u	Dessen Eltern nab Gelegenheit zur ziehung ihrer Kind oder nicht	Er-	des	
	Land, Ort	30	ds	
	Jahr, Monat, Tag	Ge- burts-	spiranten	
	Religion		en	
	Spricht Sprachen Wie weit er schon U	722-		
	terricht erhalten Körperliche Taugli			
	keit			
	Anzahl und Geschle derselben	cht	der	
	in Militär-Bil- dungs-Anstalten — in welchen— ob mit einem ganzeno.habben Freiplatze, oder Zahlplatze be- theilt	Hieron	anderen Ge	
	im Hernalser Officiers - Toch- ter-Institut	sind	schwis	
	sonst versorgt		17%	
	unversorgt		6	

			The state of the s
1			
8			
15			
W. Hopiquante - Charathana, Phone at 7 Commondo			
			PARTY AND A STATE OF THE PARTY AND ADDRESS OF
	15 6		
	2 6 1		
	Qualifications-Singulation Onto		
			12
			deligned relativestically and the state of t